

ДВНЗ

«Українська академія банківської справи
Національного Банку України»

Препринт серії № UABS КР /2015/007

Різник О.Ю.

студент групи МП-31

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖБАНКІВСЬКИХ
ВІДНОСИН В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ**

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси стрімко охоплюють різноманітні економічні та соціальні сфери, знижують адміністративні бар'єри між країнами та сприяють інтеграції ринків товарів і послуг на світовому рівні. Такі процеси можуть нести в собі як позитивні, так і негативні наслідки. Зокрема, очевидними перевагами інтеграції банківських систем є оптимізація руху грошових коштів у зовнішньоекономічних відносинах, удосконалення світового розподілу праці та стрімкий розвиток банківських систем в усіх країнах. Проте, глобалізація посилює наслідки нестабільності національних банківських систем, трансформуючи їх за межі адміністративно-політичних кордонів, створює умови для зловживань та вчинення неправомірних дій у великих масштабах. Таким чином, механізм правового регулювання банківських відносин має відповідати новим викликам, забезпечувати дотримання правопорядку та стабільного функціонування банківських установ. Розвиток банківської системи України сьогодні неможливо уявити без тісного взаємозв'язку з національними банківськими системами інших держав. Місце вітчизняної економіки в світовій системі значно залежить від розвитку глобальних ринків товарів та послуг, ефективної діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Завданням держави в таких динамічних умовах є створення належного правового поля, розробка дієвих правил поведінки для суб'єктів, які б відповідали не лише внутрішнім потребам, а й узгоджувалися із міжнародними принципами і стандартами.

Актуальність теми дослідження. Уже досить тривалий час на міжнародному рівні обговорюється необхідність уніфікації банківського законодавства не лише щодо здійснення банківських розрахунків, а й банківського нагляду, обміну банківською інформацією, консорціумного кредитування та інших важливих питань. Тобто сфера впливу міжнародно-правового регулювання на банківську діяльність поступово розширюється. Навіть при розробці актів національного законодавства суб'єкти правотворчості змушені використовувати як основу міжнародно-правові норми та звичаї. В Україні створено деякі правові передумови для ефективної інтеграції українських банків на міжнародному рівні. Так, встановлено можливість використання з метою регулювання відносин міжнародних банківських звичаїв, визначено загальні засади укладення кореспондентських угод. Передбачено також і можливість діяльності на території України філій іноземних банків. Однак, для регулювання міжбанківських відносин на міжнародному рівні таких заходів виявляється недостатньо. Міжнародно-правове регулювання банківської діяльності забезпечує уніфікацію правового поля, в рамках якого діє значна кількість суб'єктів. У зв'язку з цим формування банківської системи вже не може будуватися як закрыта, виключно національна структура.

Відповідність норм національного законодавства загально визнаним стандартам обумовлює відповідний рівень поваги як до самої держави, так і щодо надійності її банківської системи та дисциплінованості її елементів. Розвиток банківської інфраструктури є важливим критерієм для інвесторів та клієнтів-нерезидентів. Як показує іноземний досвід, вихід банківських установ на міжнародний рівень стимулює такі банки до постійного розвитку, пошуку нових клієнтів та банків-кореспондентів, позитивно впливає на конкуренцію всередині банківських систем. Сучасна банківська система України перебуває у складному стані, який пов'язаний у першу чергу з несприятливими соціально-економічними та політичними умовами. Такий стан негативно позначається і на розвитку банківського законодавства.

Актуальність вивчення основних засад регулювання міжбанківських відносин у міжнародному приватному праві обумовлюється нагальною потребою у приведенні українського банківського законодавства до вимог права Європейського Союзу, що є однією з багатьох умов Угоди про асоціацію. Певна частина міжнародних договорів, які регулюють відносини у сфері банківської діяльності залишаються нератифікованими, а при цьому міжнародною спільнотою розробляються нові рекомендації з урахуванням мінливої ситуації на світовому фінансовому ринку, які також недостатньо використовуються в українському банківському законодавстві. Відсутність повної інтегрованості української банківської системи створює проблеми для виходу на міжнародні ринки для українських експортерів, вирішення яких могло б підсилити курс національної грошової одиниці. Необхідним кроком також можна вважати активну співпрацю Національного банку України з центральними банками інших країн та міжнародними організаціями.

Розробленість теми. Проблемам правового регулювання банківських відносин у сфері міжнародного приватного права у своїх працях особливу увагу приділяли Д.О. Гетьманцев, І.А. Зарицька, Н.Ю. Єрпильова, О.А. Костюченко, В.Л. Кротюк, Л.Л. Лазебник, П.В. Мельник, К.В. Петренко, М.В. Старинський, С.М. Юрченко, Н.Г. Шукліна. Також заслуговують на увагу дослідження механізму міжнародно-правового регулювання відносин таких науковців, як П.М. Бірюков, Г.В. Виноградова, В.М. Гайворонський, І.І. Дахно, В.П. Жушман, В.М. Завгородня, В.І. Лісовський, І.І. Лукашук, О.А. Музика-Стефанчук, Н.М. Тюріна, Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк, О.Х. Юлдашев, В.М. Шумилов.

Разом з цим, у вітчизняній правовій науці відсутнє системне дослідження сучасного рівня правового регулювання міжбанківських відносин на міжнародному рівні, а також правових проблем світової інтеграції банківської системи України. За такої ситуації існує необхідність проведення системного дослідження джерел правового регулювання міжбанківських відносин та його принципів.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є встановлення основних засад правового регулювання міжбанківських відносин в міжнародному приватному праві та правових проблем інтеграції банківської системи України у сферу міжнародного регулювання банківських відносин.

Відповідно до мети дослідження поставлені наступні завдання:

- визначити історичні передумови та загальний рівень сучасного міжнародно-правового регулювання банківської діяльності;
- проаналізувати існуючі поняття міжнародного банківського права та перспективи розвитку цієї галузі;
- з'ясувати основні групи суб'єктів міжбанківських відносин на міжнародному рівні;
- виділити основні принципи регулювання міжбанківських відносин у міжнародному приватному праві;
- проаналізувати особливості регулювання кореспондентських відносин та відносин з приводу здійснення міжбанківських розрахунків;
- надати характеристику механізму вирішення спорів у сфері міжбанківських відносин;
- визначити напрями вирішення правових проблем світової інтеграції банківської системи України.

Об'єктом дослідження дипломної (магістерської) роботи є суспільні відносини, які виникають, змінюються та припиняються у сфері здійснення банківської діяльності та ускладнені іноземним елементом.

Предметом дослідження є нормативно-правові акти, міжнародні договори, акти міжнародних організацій та наукові праці, присвячені дослідженню проблем регулювання банківських відносин у міжнародному приватному праві.

Методи дослідження. Дослідження здійснювалося на засадах, об'єктивності, конкретності, історизму, всебічності, які сприяли отриманню достовірних результатів. Обґрунтованість та достовірність наукових результатів у роботі забезпечується використанням філософсько-світоглядних, загальнонаукових і спеціально-наукових методів. У процесі виконання дипломної (магістерської) роботи використано різноманітні методи дослідження, залежно від поставлених завдань.

Використання історичного та діалектичного методів забезпечило успішний аналіз розвитку правового регулювання банківської діяльності, його частковий перехід від національного до міжнародного рівня. Формально-логічні методи використовувалися для визначення основних понять, аналізу існуючих класифікацій. За допомогою системного методу в роботі досліджена структура механізму правового регулювання банківських відносин, сукупності джерел та суб'єктів цих відносин. Порівняльно-правовий метод використовувався при аналізі окремих аспектів регулювання міжбанківських відносин в іноземних країнах та Україні. Методи моделювання і прогнозування дозволили сформулювати заходи щодо вирішення проблем правового регулювання інтеграції

банківської системи України. Широкого застосування у роботі набули методи дедукції, індукції, аналогії, аналізу та порівняння, які використано з метою визначення спільних та відмінних рис правових явищ, перспектив визначення основних ознак юридичних фактів.

Ступінь вирішення проблеми в дослідженні. У дослідженні надається загальна характеристика міжнародно-правового регулювання банківських відносин. Проведено детальний аналіз суб'єктного складу таких відносин, найголовніших джерел правового регулювання та порядку вирішення спорів. У правотворчій діяльності можуть бути використані результати дослідження юридичних проблем світової інтеграції банківської системи України та визначення основних напрямків їх вирішення.

Новизна дослідження дипломної (магістерської) роботи характеризується наступними положеннями:

- запропоновано класифікацію за функціональною ознакою суб'єктів міжбанківських правовідносин, які разом з комерційними банками є учасниками міжнародних банківських відносин, що дозволяє визначати найбільш суттєві функції міжнародних організацій у міжнародних банківських відносинах;

- обґрунтовано подальші напрями вирішення правових проблем світової інтеграції банківської системи України, зокрема, необхідність адаптації українського банківського законодавства до норм Європейського Союзу, виведення з банківської системи установ, які будуть нездатні працювати в нових умовах і дотримуватися норм законодавства;

- вказано на потребу розробки Національним банком України систематизованих рекомендацій щодо укладення кореспондентських угод з банками-нерезидентами з метою уникнення ризиків та спірних ситуацій;

- визначено необхідність участі України в діяльності міжнародних організацій, взаємодії з центральними банками, міжнародними платіжними системами та правоохоронними органами у сфері захист електронних переказів від впливу злочинної діяльності та комп'ютерного шахрайства.

У дипломній роботі також здобули подальший розвиток ідеї щодо перспектив самостійності галузі міжнародного банківського права.

Обсяг і структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок, список використаних джерел розміщено на 11 сторінках (94 найменування).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми, ступінь її розробки, визначається мета і завдання роботи, її об'єкт та предмет, надано характеристику методологічних основ та теоретичної бази дослідження, структуру і обсяг роботи.

Перший розділ «Загальна характеристика банківських відносин як об'єкта міжнародно-правового регулювання» складається з трьох підрозділів, у яких наводяться теоретичні аспекти регулювання міжбанківських відносин на міжнародному рівні. Звертається увага на унікальність банківської системи як об'єкта міжнародно-правового регулювання.

Так, у підрозділі 1.1 *«Історичний розвиток міжнародно-правового регулювання відносин у банківській сфері»* автором здійснюється дослідження розвитку правового регулювання банківської діяльності в різні історичні періоди. Встановлено, що основні принципи сучасного правового регулювання банківської діяльності були закладені в епоху формування капіталістичних відносин. Відзначається процес створення функціональних банків як перехід до використання адміністративних та економічних методів у регулюванні банківської діяльності. Висловлюється думка щодо переходу регулювання відносин між банківськими установами на міжнародний рівень, оскільки банківська діяльність вже досить давно має транскордонний характер.

Автор звертає увагу на історію виникнення міжнародних організацій, які сприяли розвитку міжнародного приватного права та інтеграції банківських систем, появу перших джерел міжнародно-правового регулювання банківських відносин.

У підрозділі 1.2 *«Поняття міжнародного банківського права»* обґрунтовується думка щодо процесів формування систематизованої сукупності норм міжнародного приватного права, які регулюють банківські відносини. Інтегруючою основою при цьому виступає предмет регулювання – міжнародні банківські правовідносини, об'єктом яких є міжнародна банківська діяльність. Проте, автор переконаний, що на сучасному етапі розвитку говорити про виділення міжнародного банківського права як окремої галузі зарано. Головною причиною для цього вважається суттєвий вплив на банківські установи національних регуляторів (центрального банку), завданням яких є забезпечення стабільності національних грошових одиниць.

У підрозділі 1.3 *«Суб'єкти міжбанківських відносин в міжнародному приватному праві»* надано загальну характеристику суб'єктів банківських відносин у міжнародному приватному праві. Детально проаналізовано правовий статус Банку міжнародних розрахунків, юридичне значення рекомендацій щодо банківського нагляду та статус створених для їх розробки установ. Особлива увага приділена правовому статусу Європейського Центрального Банку як особливого інституту Європейського Союзу.

На підставі проведеного дослідження запропоновано поділ міжнародних організацій, які, разом з комерційними банками, є учасниками міжнародних банківських відносин, за функціональною ознакою на п'ять груп.

Другий розділ «Механізм міжнародно-правового регулювання міжбанківських відносин» складається з трьох підрозділів, в яких досліджуються загальні особливості практичної реалізації правового регулювання банківських відносин у міжнародному приватному праві.

У підрозділі 2.1 *«Реалізація основних принципів міжнародного приватного права у сфері регулювання міжбанківських відносин»* проаналізовано основні принципи міжнародного приватного права з точки їх реалізації у правовому регулюванні банківських відносин. Для детального і обґрунтованого аналізу використано норми міжнародних договорів та актів національного законодавства. Встановлено, що особливості правового регулювання міжбанківських відносин багато в чому зумовлені наявністю «надімперативних» норм та технологізацією здійснення міжбанківських розрахунків.

У підрозділі 2.2 *«Джерела правового регулювання міжбанківських розрахунків»* надана загальна характеристика системи джерел міжнародного приватного права, які регулюють відносини між банками під час проведення міжнародних розрахунків. Встановлено важливу роль міжнародних організацій та установ (УНІДРУА, МТП, ЮНСІТРАЛ, Базельський регулятивний комітет із платіжних систем та розрахунків) у розробці та запровадженні міжнародно-правових норм, які регулюють банківські відносини та здійснення міжнародних розрахунків. Наведено перелік основних джерел міжнародно-правового регулювання зазначених відносин. Проаналізовано особливості правового регулювання функціонування міжбанківських систем розрахунків (TARGET-2, SWIFT).

У підрозділі 2.3 *«Міжнародно-правове забезпечення вирішення спорів у сфері міжбанківських відносин»* проведено загальний огляд елементів механізму міжнародно-правового регулювання банківських відносин, які забезпечують вирішення спорів. Проаналізовано норми, що регулюють здійснення міжнародного комерційного арбітражу, а також деякі проблеми, з якими можуть стикатися банки при укладенні і виконанні кореспондентських угод з іноземними банками.

Третій розділ «Правові проблеми світової інтеграції банківської системи України та основні напрямки їх вирішення» є узагальненням проведеного дослідження в контексті подальшого розвитку банківського законодавства України. Автором проаналізовано перспективи виконання Україною своїх зобов'язань в рамках Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Визначено необхідність уникнення негативних наслідків світової інтеграції банківської системи України, зокрема, перевірки надійності контрагентів у кореспондентських відносинах, захисту від комп'ютерного шахрайства та впливу іноземного капіталу на банківську систему України. На підставі проведеного аналізу виділено основні правові проблеми світової інтеграції банківської системи України та напрями їх вирішення.

У **висновках** автором наведено загальні підсумки дослідження, сформульовано основні положення, які мають теоретичне та практичне значення.

ВИСНОВКИ

Правове регулювання міжбанківських відносин у міжнародному приватному праві заслуговує на подальше детальне дослідження з метою забезпечення інтеграції вітчизняної банківської системи. У ході виконання магістерської дипломної роботи було зроблено самостійні висновки щодо теоретичних засад та механізму правового регулювання міжбанківських відносин на міжнародному рівні, найголовнішими серед яких, на нашу думку, є наступні.

1. Міжнародно-правове регулювання банківської діяльності є результатом активізації співробітництва держав у кількох напрямках: створення міжнародних валютних систем, розробка ефективного банківського нагляду з метою протидії кризовим явищам у фінансовій сфері та забезпечення проведення міжнародних розрахунків для задоволення потреб суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Передумовами для цього в історії можна назвати створення банківських установ як універсальних суб'єктів господарювання, що надають широкий спектр послуг, виникнення та удосконалення інституту центральних банків з метою державного регулювання банківської діяльності та значну глобалізацію світової торгівлі за останнє століття. Вже сьогодні можна стверджувати, що система регулювання банківської діяльності у міжнародному приватному праві продовжує перебувати на стадії формування, однак існуючі тенденції свідчать про великий потенціал подальшої інтеграції національних банківських систем, усунення розбіжностей між правовими нормами та створення на глобальному рівні єдиного правового поля для надання банківських послуг.

2. Виникнення банківського права як комплексної галузі на базі фінансового та цивільного права накладає свій відбиток на сучасне міжнародно-правове регулювання банківської діяльності. Банківська діяльність поєднує в собі значну кількість послуг і операцій, які впливають на фінансовий ринок не лише в межах окремої держави, а й на міжнародному рівні. На сучасному етапі розвитку спостерігається зростання ролі міжнародних органів, які займаються кодифікацією і розвитком міжнародного банківського права, особливо ЮНДРУА, МТП, ЮНСІТРАЛ.

На нашу думку, виділяти міжнародне банківське право як самостійну галузь міжнародного права на сучасному етапі розвитку досить складно. По-перше, норми, які регулюють банківську діяльність містяться у ряді джерел міжнародно-правового регулювання. Об'єднуючим фактором для цих норм є банківська діяльність, тому систему вказаних норм за аналогією із національним банківським правом можна назвати комплексним інститутом з поєднанням приватних та публічних методів. По-друге, єдиний об'єкт регулювання – міжнародна банківська діяльність продовжує перебувати під значним впливом національного законодавства.

Існуючі тенденції свідчать про подальше усунення розбіжностей регулювання банківської діяльності у більшості іноземних держав. Проте, стабільність банківської системи та способи її забезпечення залишаються пріоритетом національних регуляторів, а поточні досягнення міжнародного співробітництва у цьому напрямку потребують обов'язкового підтвердження державою. Отже, із набуттям міжнародним банківським правом чіткої системності та узгодженості будуть усі підстави назвати його окремою галуззю міжнародного права.

3. Дослідження правового статусу основних суб'єктів міжнародного банківського права дозволяє виділити п'ять груп серед міжнародних організацій, які, разом з комерційними банками, є учасниками міжнародних банківських відносин, за функціональною ознакою. До першої групи пропонується віднести міжнародні організації, діяльність яких координується національними центральними банками (Банк міжнародних розрахунків та Європейський центральний банк). Другу групу представляють міжнародні організації, ключовими функціями яких є розробка та сприяння запровадженню принципів здійснення банківського нагляду. Хоча їхні документи й не наділені загальнообов'язковим характером, у більшості країн вони приймаються до виконання шляхом імплементації до банківського законодавства з урахуванням досягнення першочергової мети – забезпечення стабільності банківської системи (Базельський комітет, Рада з фінансової стабільності, Європейський орган з банківської діяльності). До третьої групи варто включити міжнародні організації, які здійснюють уніфікацію норм міжнародного права, у тому числі й банківського (ЮНСІТРАЛ, Міжнародна торгівельна палата, ЮНІДРУА). Четверту групу складають світові та регіональні інвестиційні банки (МБРР, ЄБРР, ЄІБ, АБР, МАБР, ІБР, АфБР.) П'яту групу суб'єктів становлять міжнародні організації, які виконують допоміжні функції щодо регулювання банківської діяльності, проте, на відміну від організацій другої групи, для них сфера банківської діяльності не є основною (FATF, Міжнародна організація комісій з цінних паперів (IOSCO), Раду з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB). Запропонована класифікація дозволяє визначати найбільш суттєві функції міжнародних організацій у сфері міжнародної банківської діяльності, а також надає можливість охопити практично усі міжнародні організації, які є банківськими установами чи сприяють міжнародно-правовому регулюванню банківської діяльності.

4. Підсумувавши аналіз основних принципів міжнародно-правового регулювання відносин між банківськими установами можна зробити висновок про те, що в даній сфері виділяються як загальногалузеві принципи, які характерні для міжнародного приватного права, так і спеціальні, що пов'язані з особливостями банківської діяльності. Деяку частку принципів складає група, яка пов'язана із механізмом застосування колізійних норм: принцип поєднання колізійного і матеріально-правового способів у регулюванні міжнародних приватних відносин,

принцип однократного застосування колізійної норми, принцип забезпечення публічного порядку. Важливим для приватних відносин також є принцип автономії волі, що дозволяє сторонам на власний розсуд визначати ряд важливих питань (право, яке підлягатиме застосуванню, арбітражна угода). Разом з цим, деякі загальні принципи набувають у банківській сфері особливого характеру реалізації, що можна пов'язувати із наявністю значного обсягу міжнародних звичаїв та апробованої банківської практики, а також важливістю банківської системи для стабільності національних валют і економіки в цілому. Тому принцип міжнародної ввічливості може реалізовуватися у правозастосовній практиці також у ході застосування банківських міжнародних звичаїв, а принцип національного режиму – з певними обмеженнями, що стосуються публічного порядку (стабільність економічної системи). Особливості правового регулювання міжбанківських відносин також зумовлені наявністю «надімперативних» норм та технологізацією здійснення міжбанківських розрахунків. Загалом же можна зазначити, що принципи міжнародного приватного права становлять стійкий фундамент для правового регулювання міжбанківських правовідносин.

5. Норми міжнародного приватного права, які закріплюються у джерелах міжнародного приватного права, забезпечують безпосереднє регулювання відносин між банківськими установами за наявності передбачених юридичних фактів. Міжбанківські відносини можуть складатися з приводу здійснення розрахункових операцій в інтересах суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з укладенням кореспондентських угод або із залученням посередників. Відповідно до обраної моделі слід розрізняти і механізм правового регулювання таких відносин. Так, для кореспондентських угод характерним є взаємне визначення сторонами норм матеріального права, яке підлягає застосуванню. На міжнародному рівні не закріплено загальнообов'язкових умов для укладення і виконання кореспондентських угод між банками, тому остаточне регулювання відбувається на основі норм національного законодавства. У кожній країні розроблені власні правила укладення міжбанківських угод між банками-резидентами, однак, сторони можуть в укладеній угоді посилатися на них щодо регулювання відносин між ними. Аналогічно й при здійсненні консорціумного кредитування, як ще однієї форми взаємодії між банківськими установами, сторони угоди визначають право, яке буде застосовуватися. На відміну від кореспондентських угод, правовідносини за участю посередників потребують наявності визначених на міжнародному рівні матеріальних норм, які для усіх сторін мали б однакову юридичну силу. Певною мірою цим пояснюється наявність значної кількості міжнародних договорів та кодифікованих міжнародних звичаїв, які містять норми, що визначають правила поведінки банків при здійсненні розрахунків. На окремі аспекти діяльності банків на міжнародному рівні впливають норми «м'якого права» ряду міжнародних організацій (IASB – в частині формування звітності, FATF – з питань

контрольних функцій, Базельський регулятивний комітет – щодо загальних принципів організації платіжних систем та розрахунків).

6. Цілісність правового регулювання міжбанківських відносин у міжнародному приватному праві забезпечується механізмом вирішення спорів, які виникають у цих відносинах. У результаті тривалого розвитку на міжнародному рівні були сформовані основні принципи здійснення комерційного арбітражу та виконання судових рішень. Проте, сформована система не позбавлена недоліків, які створюють умови для вчинення шахрайських дій і завдання шкоди добросовісним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі й банківським установам. У зв'язку з цим, роль держави не обмежується лише створенням законодавчої бази для здійснення комерційного арбітражу та закріплення можливості сторін самостійно визначати арбітражні умови. Державні суди зобов'язані застосовувати норми міжнародного права, що стосуються правил визнання недійсними рішень арбітражів, відводу за непідсудністю. З іншого боку, держава повинна поважати право банків на самостійне визначення арбітражної угоди та вибір норм матеріального права. Від дотримання цих основних міжнародних угод залежить світовий авторитет не лише держави, а й національної банківської системи та її елементів, які виходять на міжнародний ринок.

7. Узагальнивши проведення дослідження основних правових проблем світової інтеграції банківської системи України необхідно виділити наступні напрями їх вирішення:

1) у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію Україна взяла на себе серйозні зобов'язання щодо удосконалення банківського законодавства, тому необхідним є приведення у відповідність до директив ЄС Законів України «Про банки і банківську діяльність», «Про Національний банк України», «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;

2) для забезпечення уникнення у процесі укладення та виконання кореспондентських угод Національний банк України повинен розробити систематизовані рекомендації для українських банків щодо підвищення безпечності укладення кореспондентських угод та визначення арбітражних застережень;

3) вжиття заходів для покращення управління в Національному банку України, оптимізація його структури та поживлення міжнародних відносин з БМР, ЄЦБ та центральними банками іноземних країн, фактична реалізація принципу політичної та економічної незалежності центрального банку;

4) формування чіткої процедури капіталізації банків, виведення з ринку проблемних банків та установ, які брали участь у відмиванні злочинних коштів, захист електронних переказів від впливу злочинної діяльності та комп'ютерного шахрайства;

5) участь України в міжнародних угодах, які передбачають регулювання міжбанківських відносин, активне використання міжнародних звичаїв у правозастосовній практиці.

Анотація

Різник О.Ю. «Правове регулювання міжбанківських відносин в міжнародному приватному праві» - Рукопис. Дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.030401 «Правознавство». - Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України», м. Суми, 2015 рік.

У дипломній роботі автором досліджено загальні засади регулювання відносин між банківськими установами у міжнародному приватному праві.

З метою детального дослідження надано загальну характеристику міжбанківських відносин на міжнародному рівні. Проаналізовано історичний розвиток правового регулювання банківських відносин. Досліджується сучасне трактування поняття міжнародного банківського права та зміст його основних джерел. Окрема увага приділяється суб'єктам міжбанківських відносин. Значна частина роботи присвячена дослідженню механізму міжнародно-правового регулювання банківських відносин, його принципам, джерелам та особливостям вирішення спорів. Зроблено самостійні висновки щодо подолання правових проблем світової інтеграції банківської системи України.

Ключові слова: міжбанківські відносини, банк, міжнародне приватне право, міжнародний комерційний арбітраж, Базельський комітет, SWIFT.

Аннотация

Ризнык А.Ю. «Правовое регулирование межбанковских отношений в международном частном праве» - Рукопись. Дипломная работа на получение образовательно-квалификационного уровня «магистр» по специальности 8.030401 «Правоведение». - Государственное высшее учебное заведение «Украинская академия банковского дела Национального банка Украины», г. Сумы, 2015 год.

В дипломной работе автором исследованы общие принципы регулирования отношений между банковскими учреждениями в международном частном праве.

С целью детального исследования предоставлено общую характеристику межбанковских отношений на международном уровне. Проанализированы историческое развитие правового регулирования банковских отношений. Исследуется современная трактовка понятия международного банковского права и содержание его основных

источников. Особое внимание уделяется субъектам межбанковских отношений. Значительная часть работы посвящена исследованию механизма международно-правового регулирования банковских отношений, его принципам, источникам и особенностям разрешения споров. Сделано самостоятельные выводы по преодолению правовых проблем мировой интеграции банковской системы Украины.

Ключевые слова: межбанковские отношения, банк, международное частное право, международный коммерческий арбитраж, Базельский комитет, SWIFT.

Summary

Riznyk O.Y. «Legal regulation of interbank relations in private international law» - Manuscript. Diploma work to receive the educational qualification level of "Master" in the specialty 8.030401 «Jurisprudence». - State Higher Educational Institution «Ukrainian Academy of Banking of the National bank of Ukraine», Sumy, 2015.

The general principles of regulating relationships between banking institutions in private international law are investigated by author in diploma work.

For the purpose of detailed research provided a general description of interbank relations on the international level. The historical development of legal regulation of banking relations is analyzed. A modern interpretation of concept of International Banking Law and content of its main sources are investigated. Particular attention is paid to subjects of interbank relations. Main part of the diploma work is devoted to the study of mechanism of international legal regulation of banking relationships, its principles, the sources and features of resolving disputes. The own conclusions were done to overcome the law problems of global integration of the banking system of Ukraine.

Keywords: interbank relations, bank, private international law, international commercial arbitration, the Basel Committee, SWIFT.